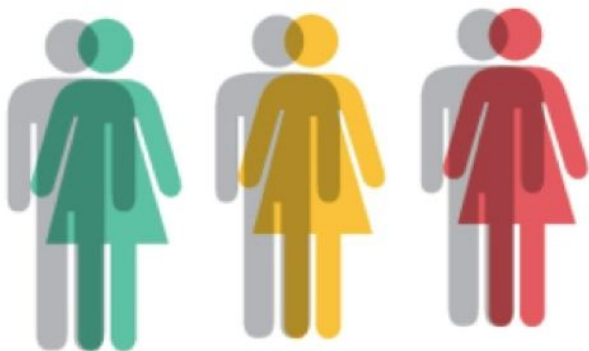

QUÈ PENSEN ELS JOVES D'ALMASSORA?

Resultats de l'estudi de participació fet a Almassora, total de 840 enquestats entre novembre de 2015 i gener de 2016. Alumnes de 1r ESO a 2n Batxiller de l'IES Álvaro Falomir i l'IES Vila-Roja.

Ajuntament
d'Almassora

FEDERACIÓ
VALENCIANA DE
CASES DE JOVENTUT

Antecedents i descripció de l'estudi

La Federació de Cases ve realitzant diagnòstics i anàlisi de la realitat juvenil locals des dels seus inicis, a l'any 1995, sempre agafant les referències estatals i europees fonamentals:

- L'Informe de la Joventut en Espanya 2012 de l'INJUVE (www.injuve.es).
- Els indicadors bàsics de joventut del *Centro Reina Sofia de adolescencia y Juventud* (www.adolescenciayjuventud.org)
- Les últimes dades concretes de l'oficina estadística de la Unió Europea, EUROSTAT.

Una anàlisi de la realitat es fa amb unes intencions concretes. Des de Cases de Joventut hi ha una informació clau que obtindre, amb aquests paràmetres com a punt de partida:

A Espanya la participació associativa ha baixat de forma significativa, i progressiva al llarg de les últimes dècades, i molt especialment des de l'any 2000. Fins a eixa data es comptabilitzava la pertinença global a associacions (independentment del tipus i continguts de les entitats) al voltant del 40% de la població jove. El 2004 el número de joves associats s'havia reduït a la quarta part del col·lectiu i en el moment actual no arriba al 25% dels joves que tinguen una vinculació actualitzada amb associacions o organitzacions col·lectives (en concret està entre un 20% i un 22%).

Per tant, i més enllà de l'àmbit estrictament polític, l'associacionisme de la població juvenil és baix. La pertinença a qualsevol tipus d'organització, sense importar quines siguin les seues finalitats o característiques, arriba al màxim del **22%** dels i les joves espanyols, front al **44%** que diu no haver pertangut mai a una associació. Si tenim en compte l'associacionisme passat, i sense valorar el tipus o la intensitat, es pot estimar en l'entorn del **55%** el percentatge de joves que, en algun moment de la seua vida, han estat en contacte amb activitats d'associacions. La vinculació amb l'entorn mitjançant els espais associatius és més freqüent en l'adolescència i la primera joventut (els de major edat han abandonat aquests espais en major mesura).

La disponibilitat subjectiva de temps lliure és un dels paràmetres que esmentem dalt. Els darrers anys s'ha produït un augment progressiu de la mitjana d'hores setmanals disponibles per a ús personal, lliure: de les 28,2 hores el 2004 a les 32,6 el 2012. Actualment, un 28,8% dels i les joves diuen comptar amb més de 39 hores lliures a la setmana (que és quasi la meitat del seu temps lliure total) mentre que el 23% diu comptar amb menys de 16 hores (menys de la cinquena part del total d'hores de la setmana).

En el conjunt dels països de la Unió Europea, la taxa d'associacionisme juvenil entre els 15 i els 24 anys és del 25%, però amb variacions molt significatives com la de Països Baixos amb un 40%. Com passa en el cas espanyol, aquesta taxa disminueix a mesura que s'eleva l'edat dels joves; dels 15 als 19 anys és lleugerament superior. Aquest descens està relacionat fonamentalment, amb l'acabament dels estudis i l'eixida del sistema d'ensenyament, a partir dels 19 anys.

Les diferències més acusades apareixen en comparar els països del nord d'Europa amb els del sud. Les taxes associatives són sistemàticament més altes a països com Dinamarca, Luxemburg, el Regne Unit i Holanda que als països mediterranis: Grècia, Itàlia, Portugal, França i Espanya.

Per tant, resumint:

- El baix índex d'associacionisme juvenil contrasta amb un alt percentatge de no associats que desitjarien estar-ho. Gairebé un 30% de joves urbans estarien interessats en participar en algun procés associatiu, i ara no ho fan.

- La difícil situació en què es troben els joves ha provocat un rebrot d'actituds i idees racistes, l'increment de l'abús en el consum de drogues i la consolidació del meninfotisme i de la insolidaritat.

I a més, sumariem a açò dos problemes més que són ineludibles des de fa anys per als responsables de les polítiques juvenils locals:

- Segons el Centre Reina Sofia sobre Adolescència i Joventut, l'1,7% dels joves de 15-34 anys han consumit una o més vegades cocaïna dins dels 30 dies anteriors a l'estudi, èxtasi, al·lucinògens o amfetamines el 5,5%, i cannabis el 12,5%.
- L'atur entre els joves de 16 a 25 anys era d'un 46,6% el III trimestre de 2015.
- Entre un 25% i un 40% de joves, segons estudis, tenen manifestacions de tipus racista.

Tant en períodes de crisi com en èpoques de benestar econòmic, els joves pateixen sempre les conseqüències de problemàtiques que s'estan convertint en eternes: l'atur, l'habitatge, les drogues, la falta d'activitat... A tot açò s'uneix una actitud, de vegades excessivament paternalista, per part de tots, que fa que els joves siguin poc protagonistes de la seua realitat.

El moviment associatiu juvenil

El moviment de Cases de Joventut a Europa va sorgir anys després de finalitzar la II Guerra Mundial en diversos països i amb diferents noms, els Clubs Juvenils, les Cases de Joves i Cultura, les associacions juvenils, ... anaren completant, des de la seua creació, el panorama associatiu juvenil europeu que, fins al moment, s'havia caracteritzat per ser bàsicament de caràcter religiós o de caràcter polític.

Les Cases de Joventut es converteixen, des d'aleshores, en centres de convivència, llocs on desenvolupar iniciatives, amb caràcter laic i pluralista des del punt de vista polític, i especialment en alguns països amb una clara vocació de treball social i comunitari. Amb un gran suport de les diferents Administracions, però amb una gestió independent en mans dels joves (com no pot ser d'altra manera a Europa), el moviment anomenat de Cases de Joventut cobreix definitivament un espai en el món associatiu juvenil al que no arriben les entitats tradicionals. Les Cases de Joventut contribuïren a deixar en Europa un panorama de participació juvenil d'una elevada taxa d'associacionisme i d'una gran pluralitat de tendències.

Les Cases de Joventut Europees i autogestionades en totes les seues fórmules estan federades en L'ECYC (Federació Europea de Clubs Juvenils – www.ecyc.org).

Una Casa de Joventut és un espai on els joves es troben i posen en comú les seues inquietuds i fan les seues activitats de manera autònoma. La Casa de Joventut és un servei públic gestionat de manera independent pels joves mateixos joves. És una escola de ciutadans actius. Són centres d'educació per a la convivència, espais de socialització on els joves tenen l'oportunitat d'ésser i sentir-se protagonistes del seu temps lliure, on poden exercir i experimentar els avantatges de la cooperació entre les persones. Un marc d'expressió de les capacitats i sensibilitats de cadascun, d'aprenentatge del diàleg i del respecte.

A Espanya, a principis dels 80, els ajuntaments democràtics es van llançar a portar endavant projectes de Cases de Joventut i en pocs anys centenars d'aquests es repartien per tot l'Estat.

Pocs anys després, la major part van tancar, per falta d'un model clar de funcionament i per altres causes que requereixen una anàlisi profunda i extensa, difícil de fer en aquestes pàgines... La veritat és que les poques que van quedar es van posar en contacte amb la Federació Europea de Clubs Juvenils en un intent de trobar un punt de referència consolidat que possibilitara fer avançar els projectes amb joves. Mai es va produir la integració efectiva a la Federació Europea. El model de Gestió de les Cases de Joventut a Espanya, directament en mans dels ajuntaments, no era admès com a vàlid per a la Federació Europea.

S'havia errat el model, en moltes coses, fins i tot en una bàsica; els joves no se sentiran protagonistes d'un projecte si aquest no és completament seu, fins i tot pel que fa a la gestió.

D'altra banda, la major part d'estudis de joventut coincideixen a afirmar que existeix un potencial de joves que no pertanyen a associacions de cap tipus i que si desitjarien estar associats. Aquesta xifra va d'un 10 a un 30% de la població juvenil, i varia segons els estudis i zones.

Traduint-ho d'una manera més clara: trobem que, mentre en quasi tots els països d'Europa, si un jove vol associar-se ho fa, en el nostre país no (segons alguns estudis solament ho fa la meitat d'aquells que ho desitgen).

L'anàlisi realitzada

En el present treball s'han realitzat 840 enquestes als alumnes de l'IES Vila-Roja i IES Álvaro Falomir d'Almassora de 1r d'ESO a 2n de batxillerat, d'entre 12 i 17 anys. Les enquestes han sigut fetes des del 9 novembre al 18 desembre de 2015. L'estudi consta de 12 preguntes i es divideix en dues parts bàsiques, una primera que aconsegueix informació sobre l'organització i la qualitat del temps lliure del jove i una segona que recull detalls sobre els valors i el compromís social del mateix.

Resultats

1.- “Marca al següent horari els quadres que tens lliure entre setmana, quan ja has fet els deures, has entrenat al futbol o bàsquet, o has acabat qualsevol altra activitat que tens programada.”

	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE
17-18 h.						
18-19 h.						
19-20 h.						
20-21 h.						

La resposta conté les hores que tenen lliures d'un total de 24 hores al llarg de la setmana. 7 de cada 10 joves manifesten tindre lliures almenys 9 hores a la setmana (604).

La lectura de quant de temps lliure disposes pot ser considerada segons l'enfocament, de manera massa subjectiva. Quan un jove respon si té lliure o no una hora, se li ha explicat prèviament què és exactament tindre temps lliure. Considerem temps lliure quan han acabat totes les activitats programades com fer els deures, acadèmia, bàsquet, etc.

2.- “Què fas al teu temps lliure? Escribeu les activitats que tens programades al llarg de la setmana.”

52% (443) activitats formatives i deures,
 46% (388) esports,
 31% (265) connectar-se a tecnologia, consola o televisió
 30% (252) eixir amb els amics,
 20% (167) aprendre idiomes,
 10% (90) escoltar música,
 10% (82) ajudar en casa,
 8% (70) classes de ball,
 8% (69) aprendre a tocar un instrument musical,
 7% (59) no fer res,
 6% (49) llegir,
 6% (51) anar al gimnàs,
 4% (32) activitats associatives,
 2% (21) dibuix,

1% (11) teatre,

1% (8) cor.

Tot i que es va explicar què significa activitat programada, és destacable que 3 de les 6 més anomenades siguin moments com estar amb els amics, veure la TV o escoltar música. Aquesta informació coincideix amb la que mostra l'Informe de la Joventut a Espanya (IJE 2012) de l'INJUVE. Aquest informe diu que les 5 primeres activitats en importància que els joves fan al seu temps lliure són en aquest ordre:

- Usar l'ordinador
- Eixir amb els amics
- Escoltar música
- Veure la TV
- Descansar/no fer res

Taula 59, pàgina 245 de l'IJE 2012.

Totes elles activitats individualitzades, o sense estructuració al contrari que com correspondria a qualsevol tipus d'activitat en l'àmbit de l'educació no formal.

3.- "Què t'agradaria fer al teu temps lliure i no fas?"

A 6 de cada 10 joves (504) els agradaria fer activitats d'oci no consumista al seu temps lliure, però no les fa.

34% (288) esports,

20% (170) excursions i viatges,

15% (131) tocar en un grup de música, fer un musical o classes de cant,

13% (110) dansa i ball,

6% (56) activitats relacionades amb les noves tecnologies,

6% (49) fer més activitats formatives i aprendre un idioma,

4% (32) activitats relacionades amb la lectura,

2% (21) dibuix,

2% (22) teatre,

2% (17) cuina,

2% (19) fotografia,

1% (12) estar més en l'associació.

Les propostes no s'allunyen molt de les activitats convencionals. Això és positiu, en tant que es poden desenvolupar polítiques juvenils que cobrisquen les demandes dels més joves. Les dues primeres propostes corresponen a activitats derivades de missatges televisius que són actualment, sense dubte per a nosaltres, el primer agent educador en el temps lliure: esports, per allò del culte al cos, i viatges i excursions per la necessitat d'evasió de la realitat. Cal destacar el 36% de les propostes d'oci consumista (anar al centre comercial, de compres). Però insistim en la qüestió de que la tipologia de les propostes és la clàssica, totalment viable amb necessitats de recursos reduïda.

4.- "Què saps de les activitats que es fan al poble per a gent de la teua edat? Saps què és l'Ateneu Jove? Has anat alguna vegada?"

Les activitats més conegudes del poble són:

7% (60) tallers com ball, teatre, pilota, jocs i música,

6% (51) esports,

1% (12) activitats associatives.

5 de cada 10 joves coneixen l'Ateneu Jove d'Almassora,
54% (454) saben el que és l'Ateneu Jove,
33% (276) han anat últimament.

Aquestes dades posen en relleu la necessitat de comunicar més i millor amb els joves, i la possibilitat d'instaurar nous mitjans de comunicació i recolzar projectes a llarg termini que ja s'estan duent a terme al municipi com els corresponsals als IES, que apropen les polítiques juvenils als joves d'Almassora. En tot cas cal valorar amb seriositat la qüestió que qualsevol intent de comunicació institucionalitzada fracassarà una vegada darrere altra, si no hi ha darrere una mínima gestió subsidiària per part dels joves o entitats properes als mateixos.

5. “Què saps de les associacions joves del poble? Podries nomenar alguna d'elles?”

71% (598) diuen no saber res de les associacions joves del poble

Les associacions anomenades són:

10% (83) els Lluïsos,
9% (73) els Scouts,
7% (57) l'Associació de Penyes,
5% (47) l'Ateneu,
5% (42) la Creu Roja,
3% (30) les entitats esportives,
2% (17) els Amics dels Tiraxines,
1% (8) els taurins,
1% (9) associació música,
0,5% (4) Street work Out,
0,36% (3) Centre Esplai,
0,24% (2) El Torrelló,
0,24% (2) AJA,
0,12% (1) Duendelandia,
0,12% (1) Càritas.

Com dèiem en la introducció de l'estudi, la baixa taxa associativa dels joves es veu reflectida en el desconeixement dels joves del món associatiu del poble. Hi ha una clara desconexió entre el teixit associatiu tradicional i el sector més jove de la ciutadania. Això no ha de sorprendre'ns: el *Centro Reina Sofia*, de nou ens dona algunes claus, explicant que *açò no vol dir que els joves estiguen aïllats, sinó que participen en xarxes socials basades en afinitats culturals i personals [diversos autors]. I sobretot, s'han consolidat nous canals de participació i comunicació amb les noves tecnologies, que la joventut considera més fàcils i democràtics que els tradicionals.*

6. “Si hi haguera una associació juvenil del poble, quines activitats t'agradaria que realitzara?”

El 71% (598) proposen activitats d'oci no consumista com:

45% (379) més esport,
18% (149) viatges i excursions,
16% (136) activitats musicals, cant i concerts,
10% (88) ball i dansa,

10% (89) activitats formatives,
 5% (43) activitats relacionades amb les noves tecnologies,
 5% (40) taller de cuina,
 5% (44) taller de fotografia,
 4% (36) taller de dibuix,
 4% (34) aprenentatge d'idiomes,
 4% (33) activitats relacionades amb la lectura,
 3% (26) teatre.

L'ordre de preferència de les activitats és el mateix que en la pregunta 3. La nostra interpretació és que els adolescents no associats en la seua majoria, volen fer activitats i no els importa qui és l'agent que les ofereix. Sabem que no els preocupa en excés la qualitat i la metodologia de les activitats, i més bé es fixen en trobar un “grup d'iguals” on créixer i fer relacions. Eixe és un dels motius per què moltes de les activitats *mixtes* proposades des de l'administració o des d'algunes entitats no juvenils fracassen.

7.- “Quina és l'última notícia de TV, ràdio o premsa que t'ha cridat l'atenció?.”

60% (507) atemptat de París,
 16% (138) futbol i esports,
 15% (132) desaparicions/violacions,
 5% (45) entreteniment i programes de televisió,
 5% (41) crisi econòmica i política,
 3% (24) catàstrofes naturals.

Els mitjans de comunicació són una potent font d'influència social. Cal saber que també ens eduquen i ens transmeten patrons de conducta.

Si agrupem les *notícies que ens provoquen por* (por al terrorisme, por per desaparicions, assassinats o casos de violència, por a la crisi, a no tindre casa o a quedar-nos sense feina) tenim que a un 76,07% dels enquestats els preocupa aquests tipus de notícies. Si ens fixem en les *notícies que ens entretenen* (esports, majoritàriament futbol, o curiositats en general com els programes de televisió) un 21,79% dels enquestats fa referència a aquestes.

Una gran minoria dels joves són capaços de fixar-se en notícies alternatives a mitjans alternatius, només 31 de 840 han parlat amb posicionament sobre les causes del terrorisme o la situació de letargia en què la nostra societat viu respecte als problemes que ens afecten.

8, 9 i 10. Informacions complementàries

11. “Quins temes de caràcter general (no personal) et preocupen o t'interessen?”

A 7 de cada 10 els preocupa la justícia social, els problemes Nord-Sud, la igualtat, el medi ambient, la violència i l'assetjament escolar i la crisi dels refugiats.

A 3 de cada 10 els interessa: l'actual situació política i els reptes educatius de futur.

32% (271) no respon,
 27% (229) pau al món,

18% (152) futur laboral,
 14% (116) crisi i política,
 11% (95) ecologia,
 9% (82) igualtat al món,
 9% (77) salut,
 9% (83) violència i assetjament escolar,
 7% (59) justícia social, diferències Nord-Sud.

La situació actual del món amb conflictes bèl·lics, terrorisme, desigualtats i diferències Nord-Sud, junt amb el futur dels joves en relació amb la situació de crisi global i el medi ambient, temes de salut i l'assetjament escolar, són els temes més recurrents.

Aquesta pregunta posa de manifest la preocupació dels enquestats per temes fàcilment treballables en l'adolescència mitjançant campanyes de sensibilització o implicació en la societat.

12. “Per quin tema de caràcter general series capaç de moure't?”

5 de cada 10 de nosaltres ens mouríem per alguna causa:

3 de cada 10 ens mobilitzaríem per defensar els drets socials, enfront de les retallades,

1 de cada 10 denunciariem situacions de violència i bullying i actuaríem per aconseguir la igualtat en la nostra societat,

1 de cada 10 treballaria per millorar el medi ambient.

49% (412) no es mouria per res,

36% (306) per crisi, retallades i defensa de l'educació,

14% (118) per temes d'igualtat,

12% (103) per l'assetjament escolar,

10% (84) pel medi ambient,

8% (70) per les diferències Nord-Sud i els refugiats,

6% (54) pel terrorisme.

Estudis semblants sobre població juvenil afirmen que la població compromesa amb causes socials sol rondar el 25%, sent la catalana la xifra més elevada a l'estat espanyol.

Ens trobem davant d'una xifra reveladora: Almassora es troba per dalt de la mitjana estatal pel que respecta a joves potencialment compromesos amb la millora de la societat i dels drets humans fonamentals. Tenim, en altres paraules, una joventut inquieta i que desitja poder fer alguna cosa per millorar la societat. Aquesta dada contraresta amb la resposta sobre el moviment associatiu on queda reflectit que la taxa juvenil d'associacionisme del poble és molt reduïda. La nostra interpretació és que els joves no reconeixen les entitats socials del poble com espais de transformació social i per això pensem que és important donar a conèixer el que es fa des d'aquestes entitats de treball pel poble i activar programes de participació juvenil on els joves aprenguen a responsabilitzar-se i organitzar-se col·lectivament per a ensenyar-los a formar part del teixit associatiu juvenil del municipi.

Conclusions

- ✓ 7 de cada 10 tenen quasi totes les vesprades desocupades.
- ✓ A 6 de cada 10 els agradaria fer coses com esports, teatre, cuina i excursions però no les fan.
- ✓ 1 de cada 10 coneixen les activitats per a joves del poble.
- ✓ 5 de cada 10 coneixen què es fa a l'Ateneu Jove.
- ✓ 3 de cada 10 coneixen associacions del poble.
- ✓ 5 de cada 10 tenen idees per fomentar la participació en associacions, com programar més activitats per a joves, tallers i activitats de cap de setmana i nits.
- ✓ 7 de cada 10 es mostren molt preocupats front a notícies que creen por a la gent i 2 de cada 10 a notícies que els entretenen.
- ✓ 31 de 840 estan interessats en notícies alternatives.
- ✓ 7 de cada 10 joves estan interessats en algun tema de compromís social com la justícia social, els problemes Nord-Sud, la igualtat, el medi ambient, la violència i l'assetjament escolar, la crisi dels refugiats.
- ✓ 3 de cada 10 està interessat en la situació política i els reptes educatius de futur.
- ✓ 5 de cada 10 es mourien per millorar alguna de les anteriors.
- ✓ 3 de cada 10 per la defensa dels drets socials.
- ✓ 1 de cada 10 per reduir les diferències Nord-Sud, pels drets dels refugiats i el no a la guerra.
- ✓ 1 de cada 10 per denunciar situacions de violència i aconseguir la igualtat.
- ✓ 1 de cada 10 treballaria per millorar el medi ambient.

Difusió dels resultats

Els resultats es difondran de diferents maneres:

- Pòsters penjats a l'IES Villa-Roja i Àlvaro Falomir d'Almassora
- Pòster penjat a l'Ateneu Jove d'Almassora
- Reunió amb les entitats socials del poble: AMPES, Instituts, associacions juvenils del poble, ... i el públic en general per a explicar els resultats
- Flyers amb la infografia de l'estudi per als punts clau d'informació del poble

QUÈ PENSEN ELS JOVES D'ALMASSORA?

Resultats de l'estudi de participació fet a Almassora, total de 840 enquestats entre novembre de 2015 i gener de 2016. Alumnes de 1r ESO a 2n Batxiller de l'IES Álvaro Falomir i l'IES Vila-Roja

joves tenim més de 9 hores lliures a la setmana.

Temps per a fer coses que ens agraden com fer esport, estar amb la consola o eixir amb els amics. També tenim temps per realitzar activitats musicals o artístiques com teatre o ball, o dedicar temps a l'estudi o a ajudar en casa.

voldríem fer més activitats entre setmana com esport, teatre, cuina.

També ens agradaria fer activitats de cap de setmana com viatges o excursions.

coneixem les activitats culturals dirigides a joves que es fan a Almassora com les activitats de pilota, teatre, esports o activitats associatives.

coneixem l'Ateneu Jove d'Almassora, però d'estos, només 3 recordem haver anat últimament.

tenim idees per a fomentar la participació dels joves en les associacions:

programació de tallers culturals i artístics com teatre, ball, jocs, fotografia o dibuix.

programar activitats de caps de setmana i nits - més activitats esportives.

una oferta de viatges i excursions - gaudir d'activitats musicals i concerts.

Els joves passem de tot? Reflexionem

Què ens transmeten els mitjans de comunicació, quina és l'última notícia que ens ha marcat?

pensem en notícies relacionades amb la cultura de la por (el terrorisme, assassinats, violacions, successos,...).

en notícies relacionades amb l'entreteniment (esports, televisió, premsa rosa).

enquestades parlen de notícies alternatives com:

"l'educació que adoctrina, que ens retalla la nostra capacitat de tindre criteri propi i ens fa ser més fàcilment convencibles".

"l'actual sistema capitalista és una de les causes del terrorisme, per les desigualtats que genera".

de nosaltres ens preocupen coses com:

La justícia social, els problemes Nord-Sud, la igualtat, el medi ambient, la violència i l'assetjament escolar, la crisi dels refugiats.

ens interessa:

l'actual situació política i els reptes educatius de futur.

de nosaltres ens mouríem per alguna causa:

3 de cada 10 ens mobilitzaríem per defensar els drets socials, enfront de retallades.

1 de cada 10 defensaríem la justícia social, per reduir les diferències Nord-Sud, pels drets dels refugiats i el NO a la guerra.

1 de cada 10 denunciaríem situacions de violència i bullying i actuaríem per aconseguir la igualtat en la nostra societat.

1 de cada 10 treballaria per millorar el medi ambient.